

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres ref

Vår ref

Dato

2014/10366-BJAA

15.12.2014

Innspill fra UiB. Strategiarbeid for høyere utdannings- og forskningssamarbeid

Innledning

I ekspedisjon av 13. oktober 2014 tilkjennegir gir Kunnskapsdepartementet (KD) at det vil utvikle en strategi for å fremme høyere utdannings- og forskningssamarbeid med land utenfor EU og Nord-Amerika som gjennom flere år har hatt status som prioriterte partnere for Norge på kunnskapsområdet. Dette gjelder Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika. Universitetene, høyskolene og forskningsinstituttene ble invitert til å komme med skriftlige innspill til strategiarbeidet med utgangspunkt i egne erfaringer og ambisjoner på området, med frist 12. desember 2014.

Ved Universitetet i Bergen er invitasjonen sendt våre fakultet og institutt, og en rekke kommentarer og innspill har fremkommet, men det gjenstår fortsatt en del arbeid med innspill fra noen av våre fagmiljøer. Vi ber derfor innledningsvis om anledning til å komplettere innspillet med en oppdatering på nyåret 2015.

Generelt

Universitetet i Bergen har som mål å posisjonere seg ytterligere som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet som satser målrettet på fremragende, fri og grunnleggende forskning. Universitetet har lange tradisjoner for internasjonalt utdannings- og forskningssamarbeid, og det er et mål å arbeide for ytterligere styrking av dette, bl.a. gjennom et stadig mer omfattende samarbeid med institusjoner i Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika. Flere fakultet og fagmiljøer har et klart ønske om å etablere og videreutvikle samarbeidet innen forskning og høyere utdanning med disse landene. UiB er her på linje med regjeringens langtidsplan for forskning som bl.a. peker på at land som Kina, India og Brasil vil stå for en stadig større andel av den globale kunnskapsproduksjonen. Å søke et nærmere strategisk samarbeid med disse landene vil derfor være i tråd med nasjonale, institusjonelle og faglige målsettinger. UiB vil understreke at samarbeid med fagmiljøer i disse landene ikke står i motsetning til den prioriterte mobilisering for økt norsk deltakelsen i Horisont 2020, men snarere vil være blant tiltakene som vil styrke oppbyggingen av sterke og internasjonalt anerkjente miljøer i Norge.

Verdensledende miljøer

Universitetet i Bergen har verdensledende miljøer som er attraktive for forskere over hele verden. Noen av de marine forskningsgruppene i Bergen er blant de mest anerkjente i verden. Bjerknessenteret for klimaforskning (BCCR) er det største naturvitenskapelige klimasenteret i Norden og blant de fremste i Europa. Senteret har et internasjonalt ledende forskningsmiljø med særlig styrke på klimaforståelse, klimamodellering og scenarier for fremtidig klimautvikling og kvantifisering av klimaendringer. UiB har en nasjonal forskerskole i klimadynamikk (Research School in Climate Dynamics, ResClim) som er et nasjonalt initiativ for å samordne forskerutdanningen for PhD kandidater innen klimadynamikk. I tillegg til norske stipendiater og veiledere, vil alle aktivitetene inkludere internasjonale deltagere og forelesere.

I marin forskning og klimaforskning er flere viktige initiativ nå under utvikling og planlegging, med en vekt på Kina og Japan. Polarforskning og fiskeriforvaltning er også blant de aktuelle forskningstemaene. Fra flere av de aktuelle landene er det i tillegg utvist tildels betydelig interesse for et nærmere samarbeid innen fagområder som velferdsforskning, språk og kultur, offentlig forvaltning og rettsvitenskap

Virkemidler

Som det fremgår av innspillene om de enkelte land, er Norges Forskningsråd, SIU og EU de sentrale kilder til finansiering av samarbeidet. Det fremheves at såkornmidler må følges opp med midler til fortsatt samarbeid.

UiB har opprettet et Strategisk program for forsknings- og undervisningssamarbeid, SPIRE, som har som mål å støtte opp under UiBs strategi og handlingsplan for internasjonal virksomhet 2011-2015 og styrke universitetets internasjonale profil. SPIRE er et sentralt såkornmiddel tiltak for å bygge forsknings- og/eller undervisningssamarbeid med UiBs strategiske internasjonale partnere. Vitenskapelig ansatte på UiB kan søke om SPIRE-midler til internasjonalt nettverks-/partnerskapssamarbeid og til gjesteforskere. Søkere oppfordres spesielt til å sende inn søknader om forsknings- og/eller utdanningssamarbeid som er knyttet opp mot universitetets strategiske internasjonale partnere. Programmet oppfordrer også til etablering av kontakt og samarbeid med andre prioriterte partnere, særlig fra de såkalte BRIKS-landene (Brasil, Russland, India, Kina og Sør Afrika) og Japan.

Kvoteprogrammet

For UiB er Kvoteprogrammet et svært viktig tiltak for internasjonalt utdanningssamarbeid. I alt 66 studenter fra de aktuelle landene har fått opptak som studenter ved UiB, de fleste fra Kina og India. Kvoteordningen er og har vært et viktig virkemiddel for å oppnå universitetets strategiske målsetting om å styrke utviklingsrelatert forskning og kompetansebygging. Kvotestudenter er rekruttert til aktivt faglig samarbeid. Feltarbeid i hjemlandet og veiledere ved hjemmeinstitusjonene bidrar til samarbeid mellom fagmiljøene i Norge og ute. Ved UiB har rekrutteringen også blitt sett i sammenheng med andre nasjonale og internasjonale programmer for forsknings- og utdanningssamarbeid.

Studentutveksling

I perioden 2011-2014 reiste i alt 284 UiB studenter til institusjoner i et av de aktuelle landene. Sør Afrika er det mest populære landet for utreisende studenter med i alt 148 studenter, dernest Japan og Kina. Innreisende studenter var i alt 136 med Japan som det største

senderlandet etterfulgt av Kina og Russland. Brasil har en god vekst med 17 innreisende studenter i 2014, mot kun 2 og 3 studenter de foregående år. I utvekslingen med Japan er det tilnærmet balanse med 61 innreisende og 57 utreisende studenter. Interessen for Japan er økende blant UiBs studenter. Det er et åpenbart potensial for økt studentutveksling med de aktuelle landene, særlig om det skjer en utbygging av engelskspråklige utdanningstilbud. En strategi for økt samarbeid bør legg vekt på å legge til rette for økt studentutveksling og for ordninger som kan styrke utveksling av kandidater i forskerutdanningen.

Nasjonale fellesressurser

UiB overtar fra 1. januar 2015 sekretariatet for Nordic Centre i Shanghai. UiB var en av initiativtagerne til senteret da det ble opprett i 1995. Senteret drives i samarbeid mellom 26 universiteter/høgskoler i Norden, Nordic Institute of Asian Studies (NIAS) og det anerkjente Fudan University i Shanghai. UiB er sammen med UiO også medlem av Nordic Centre in India (NCI) som ble etablert i 2001. I dag er 18 nordiske universiteter medlem av NCI som har nordisk sekretariat på Universitetet i Umeå og lokalt kontor og representasjon i New Delhi. The Southern Africa-Nordic Centre (SANORD) i Cape Town ble etablert på initiativ av UiB og University of the Western Cape. SANORD teller i dag 42 medlemsinstitusjoner i Norden og det sørlige Afrika, hvorav majoriteten i Sør Afrika. Det norske universitetssenter i St. Petersburg er åpent for forsknings- og undervisningsaktiviteter innen alle vitenskapelige fagfelt. Undervisningen som senteret tilrettelegger ved hjelp av samarbeidspartnerne i St. Petersburg utgjør en naturlig og integrert del av opplæringen i russisk språk, kultur og litteratur ved de norske universitetene.

Disse sentrene har ulik organisering og innretning, men gir unike og langsiktige muligheter for samarbeid med forskningsmiljøer i sine land. UiB vil understreke at en ny strategi bør legge til rette for at disse sentrene og nettverkene kan være strategiske og kostnadseffektive felles ressurser i arbeidet for å tilrettelegge for økt samarbeid mellom fagmiljøer i Norge og de aktuelle landene, både i forskning og høyere utdanning.

Avslutning

I sum er det tale om et betydelig potensiale for økt samarbeid mellom UiB og institusjoner i gjelder Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika.

I tråd med Kunnskapsdepartementets henvendelse er de enkelte land vurdert hver for seg. Omtalene følger som separate vedlegg.

Vennlig hilsen

Anne Christine Johannessen
Viserektor for internasjonalisering

Heidi Anette Espedal
Fung.avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

BRASIL

1. Er institusjonen per i dag involvert i forsknings- og høyere utdanningsamarbeid med dette landet? (Dersom institusjonen har erfaringer fra tidligere samarbeid er også dette av interesse.)

UiB har i dag 3 aktive samarbeidsavtaler med Brasil inngått på sentralt nivå. I tillegg kommer forsknings- og utdanningsamarbeid og faglige kontakter på flere fakulteter og institutter. UiB er også aktiv norsk partner i Science without Borders samarbeidet med Brasil og ga for studieåret 2014-2015 opptak til 49 brasilianske studenter.

2. Hvilke begrunnelser/målsettinger har institusjonen for samarbeidet?

UiB har generelt et sterkt engasjement og samarbeid i Latin Amerika. Kontakten og samarbeidet med Brasil har vært sterkt økende de senere årene, særlig på forskning. Det skyldes blant annet at både petroleum og klima er tunge forskningsmiljøer på UiB og samtidig to svært viktige sektorer for Brasil. I tillegg er også industri, næringsliv, bank og finans i Bergen og på Vestlandet største i Norge på handel og investeringer i Brasil. Dette bakteppet får betydning for UiBs oppmerksomhet om samarbeidet med Brasil. Dessuten må det nevnes at UiB nå har startet opp med Brasilkunnskap og portugisisk språk som en del av Institutt for fremmedspråks tilbud i Latin Amerika studier.

3. Hvilken rolle og betydning tillegges høyere utdannings- og/eller forskningsamarbeid med dette landet i institusjonens planer og strategier?

Samarbeid med BRIKS-landene er prioritert i UiBs nåværende strategiske handlingsplan for den internasjonale virksomheten. Strategien skal fornyes i 2015, og det kan forventes at samarbeidet med Brasil vil bli prioritert blant BRIKS-landene.

4. Foreligger det konkrete planer om å etablere eller videreutvikle samarbeidet innen forskning og/eller høyere utdanning med dette landet?

Blant annet på grunnlag av det høye antall brasilianske Science without Borders studenter som søker seg til UiB, igangsetting av Brasilkunnskap som nytt studietilbud på Institutt for fremmedspråk, og merkbar økt interesse og kontakt med Brasil i fagmiljøene, er arbeidet i gang med å planlegge et delegasjonsbesøk til potensielle samarbeidsinstitusjoner i Brasil. Delegasjonen vil bli ledet av viserektor for internasjonalisering og formålet med besøket vil være å formalisere og signere samarbeidsavtaler med et utvalg av UiBs fremtidige prioriterte partneruniversiteter.

5. Hvilke fagområder regnes i så fall som særlig aktuelle, og av hvilke årsaker?

Særlig aktuelle fagområder vil være humaniora (særlig i tilknytning til studietilbudet i Brasilkunnskap), samfunnsvitenskap (politikk, geografi, sosialantropologi), naturvitenskap og

teknologi (geovitenskap, geofysikk, biologi, molekylærbiologi, informatikk, kjemi), medisin (biomedisin, immunologi, farmakologi).

6. Hvordan er eksisterende (og tidligere) samarbeid finansiert? Skriv her om finansieringskilder

Utdannings samarbeidet er finansiert med støtte fra SIUs programportefølje. Forsknings samarbeidet er finansiert med støtte fra NFRs programportefølje (både tematiske program og BILAT). Utveksling av UiB studenter til Brasil er finansiert på ordinær måte gjennom Statens lånekasse. Utveksling av brasilianske studenter til UiB er finansiert gjennom Science without Borders programmet og gjennom samarbeid med finansiering fra SIUs programportefølje.

7. Har institusjonen etablert egne virkemidler for å stimulere til økt samarbeid med dette landet, og hvordan er disse virkemidlene eventuelt innrettet?

UiB etablerte i 2012 et nytt sentralt program med såkornmidler – *Strategic Programme for International Research and Education (SPIRE)* <http://www.uib.no/en/fa/75248/seed-money-spire> - for å stimulere UiBs fagmiljøer til å initiere og videreutvikle internasjonalt utdannings- og forskningssamarbeid med prioriterte partnere i BRIKS-landene og Japan, både bilateralt og gjennom internasjonale nettverk og sentre der UiB er medlem. Hvert år deles det ut ca. 2,4 millioner kr. i sentrale SPIRE-midler til UiBs fakulteter/fagmiljøer til initiering og videreutvikling av samarbeid og prosjekter med prioriterte partnere og land nevnt ovenfor.

8. Hvordan støtter nasjonale, konkurranseutsatte ordninger, for eksempel gjennom SIU og Forskningsrådet, opp under institusjonens samarbeid med dette landet?

Mens SPIRE-programmet er lokale UiB såkornmidler som brukes primært til å initiere samarbeid, så vil SIU og NFR programmidler være av stor betydning for å få til en sterkere forankring og videreutvikling av samarbeidet siden midlene gis for flerårige prosjekter. Symptomatisk i så måte er uttalelsen fra et av våre fakulteter: «Såkornsmidler er effektive for å motivere til å starte samarbeid med bestemte land, men det er ikke tilstrekkelig kun å tilby såkornsmidler, det må også finnes midler for å fortsette å utvikle de samarbeidsrelasjonene som etableres.»

9. Hvordan støtter internasjonale ordninger (for eksempel EUs programmer) opp under institusjonens samarbeid med dette landet?

Pr i dag betyr har EU programmene for forskning og høyere utdanning betydd lite for UiBs samarbeid med Brasil. Dette vil imidlertid kunne endre seg i fremtiden ettersom Erasmus+ programmet nå åpner for Erasmus avtaler og stipendiering av studenter også fra land utenfor Europa (Credit Mobility). Det kan bli aktuelt å knytte nye samarbeidspartnere i Brasil til denne ordningen i Erasmus+ programmet.

10. Hvordan kan regjeringens nye strategi være til hjelp for institusjonen når det gjelder å fremme samarbeid med dette landet?

Regjeringens strategi blir viktig og nyttig for samarbeidet med Brasil fordi den kan gi retning for tematiske prioriteringer i de bilaterale relasjonene. Men også fordi regjeringens avtale og strategi for samarbeidet med Brasil kan utløse nasjonale midler til forsknings-, utdannings- og stipendprogrammer som kan understøtte institusjonenes langsiktige samarbeid. Det er store forventninger til at regjeringen/KD bevilger legger inn en betydelig økning av midler i Brasil-programmene både hos NFR og SIU.

11. Finnes det utfordringer som hindrer institusjonen i å nå sine ambisjoner for høyere utdannings- og forskningssamarbeid med dette landet, som den nye strategien bør adressere?

På utdanningssiden kan begrensninger i engelsk på brasiliansk side (både individ og studier) og portugisisk på norsk side, legge hindringer på samarbeidet. UiB har allerede gjort erfaringer med svake engelskferdigheter hos brasilianske utvekslingsstudenter på Science without Borders programmet. Stipendene på dette programmet er også relativt lave i forhold til norsk kostnadsnivå og kan være til hinder for at de brasilianske studentene reiser til Norge. Forskningssamarbeid vil nok være enklere å få til og er mye sterkere styrt av forskningens kvalitet, tematikk og relevans. Men her vil forskningssamarbeid med Brasil måtte konkurrere om oppmerksomhet og prioriteringer som gjøres med andre land og regioner (særlig EU, Norden og Nord Amerika).

12. Innspill som ikke dekkes av spørsmålene ovenfor/andre strategiske kommentarer/observasjoner om (mulig) samarbeid med dette landet:

INDIA

1. Er institusjonen per i dag involvert i forsknings- og høyere utdanningssamarbeid med dette landet? (Dersom institusjonen har erfaringer fra tidligere samarbeid er også dette av interesse.)

Det er i dag registrert 6 formelle samarbeidsavtaler med India ved UiB. Noen av avtalene er inngått ved universitetet sentralt. Andre avtaler er fagspesifikke og avgrenset til samarbeid med et bestemt fakultet, institutt eller fagmiljø. I tillegg til de formelle samarbeidsavtalene, eksisterer det set utall av kontakter og samarbeidsrelasjoner på forsker og forskningsgruppe nivå. Noe av dette forskningssamarbeidet er formalisert gjennom avtaler for eksterntfinansierte prosjekter, men mesteparten av forskningssamarbeidet skjer uten noen formell avtale. Det er også verdt å merke seg at mye av forskningssamarbeidet med India skjer med de indiske instituttene og andre spesialiserte institusjoner, og i mindre grad med indiske universiteter.

En rekke fakulteter og fagmiljøer har forskningssamarbeid med India. Det største og mest omfattende samarbeidet finner vi på medisin og global/internasjonale helse på Det medisinsk-odontologiske fakultet, særlig deres samarbeid med partnerinstitusjoner i Vellore, Bangalore og New Delhi. Også på Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, særlig i tilknytning til klimaforskning, klimaovervåking og seismologi, finnes det et omfattende samarbeid med indiske partnerinstitusjoner i Cohin, Hyderabad, New Delhi, Pune og Bangalore. Det humanistiske fakultet, og da særlig historie, kultur, religionsvitenskap og litteratur, lingvistikk og estetikk, har samarbeid i Kerala, New Delhi og flere steder i India. Også på Det samfunnsvitenskapelige miljø, og da særlig innenfor sosialantropologi, natur-, miljø-, ressurs- og utviklingsgeografi og sosiologi, er det et omfattende samarbeid med indiske partnerinstitusjoner i Kerala, New Delhi, Uttarakand m.fl. Enkelte forskere ved HEMIL-senteret på Det psykologiske fakultet har også forskningssamarbeid i West Bengal.

UiBs samarbeid med India er sterkest og mest utbredt på forskning. Utdanningssamarbeid har vist seg langt mer krevende å få til, men noen har lyktes. Med utspring i forskningsgruppen på global og internasjonal helse har Det medisinsk-odontologiske fakultet lyktes med å lage et kombinert kurs- og feltstudie tilbud i India for UiB medisinerstudenter gjennom et samarbeid med sin indiske partner Christian Medical College i Vellore.

Over tid har forskere vært involvert i forskning på religioner i India. Stipendiatene er drivkrefter i Bergen South Asia Forum. Det undervises i religioner om India og det har vært emner undervist i India for studenter på bachelornivå.

UiB er også medlem i Nordic Centre in India (NCI) og kan gjennom NCI tilby både semesterstudier, sommerkurser og spesialiserte kortkurser til UiB studenter som ønsker seg på utvekslingsopphold til en av de mange indiske universitetene og høyere utdanningsinstitusjonene som NCI har fremforhandlet samarbeidsavtale med.

2. Hvilke begrunnelser/målsettinger har institusjonen for samarbeidet?

Hovedtyngden av India-samarbeidet er forskningsrelatert og har vært drevet frem av forskere/forskningsgrupper i fagmiljøer på hovedsakelig 4 fakulteter. Samarbeidet er i stor grad drevet frem av eksellente forskningsmiljøer både på UiB og i India, og mye av forskningen og samarbeidet er relatert til viktige globale utfordringer av særlig relevans for India. Eksempler på dette er klimaforskningen, fattigdomsforskningen og helse/vaksiner/intervensjonsforskning. Et meget vellykket utdanningssamarbeid med indiske partnere har vært utviklet for UiB medisinstudenter gjennom global/internasjonalt helse forskningsmiljøet. Derimot har utveksling av UiB studenter til indiske universiteter i stor grad hatt sentral forankring ved universitetet, og i hovedsak vært organisert gjennom UiBs medlemskap i Nordic Centre in India (NCI) og bruk av de studietilbud som NCI har fremforhandlet med flere indiske universiteter og institutter.

Det er utviklet tradisjoner over tid og en stilling har vært opprettet i faget religion med India/Sør-Asia som hovedområde. Forskerne holder et høyt internasjonalt nivå.

3. Hvilken rolle og betydning tillegges høyere utdannings- og/eller forskningssamarbeid med dette landet i institusjonens planer og strategier?

Samarbeid med BRIKS-landene er prioritert i UiBs nåværende strategiske handlingsplan for den internasjonale virksomheten. Strategien skal fornyes i 2015, og det kan forventes at samarbeid med India også vil ha prioritet i den nye strategiplanen. Særlig vil det bli lagt vekt på å ta et sterkere institusjonelt grep om utdanningssamarbeidet og studentutvekslingen med India. Både for å oppnå en kvantitativ økning i utvekslingen av studenter men også for å konsentrere innsatsen mot et lite utvalg prioriterte indiske partneruniversiteter som holder høy faglig kvalitet og har en profesjonell administrasjon og infrastruktur som kan håndtere internasjonal studentutveksling.

4. Foreligger det konkrete planer om å etablere eller videreutvikle samarbeidet innen forskning og/eller høyere utdanning med dette landet?

Konkrete planer for videreutvikling av samarbeidet med India vil bli utformet i tilknytning til ny strategisk handlingsplan for UiBs internasjonale virksomhet som skal lages og vedtas i løpet av 2015.

5. Hvilke fagområder regnes i så fall som særlig aktuelle, og av hvilke årsaker?

I tillegg til de fakulteter og fagområder som er nevnt under pkt. 1, har også Det juridiske fakultet antydnet at India vil bli et nytt satsingsområde for deres internasjonale samarbeid. Fakultetet er tungt inne på interdisiplinær forskning om konsekvenser av klimaendringer knyttet til nasjonal/ internasjonal rett og rettighetsfortolkninger.

6. Hvordan er eksisterende (og tidligere) samarbeid finansiert? Skriv her om finansieringskilder

Mye av forskningssamarbeidet med India har vært (og er) finansiert med midler fra programmer i NFR, Norden og EU. I tillegg er det lagt inn betydelige egne midler fra UiB (sammen med Nansensenteret) gjennom flere tiår for klimaovervåking og klimaforskningssamarbeid i Cohin. Også samarbeidet med India på medisin- og helse, fattigdomsforskning og historie/kultur/religion har vært finansierte med betydelig egne midler fra de respektive fakultet/fagmiljøer.

Andre kilder er Nordcorp (NOS-HS)

7. Har institusjonen etablert egne virkemidler for å stimulere til økt samarbeid med dette landet, og hvordan er disse virkemidlene eventuelt innrettet?

UiB etablerte i 2012 et nytt sentralt program med såkornmidler – *Strategic Programme for International Research and Education (SPIRE)* <http://www.uib.no/en/fa/75248/seed-money-spire> - for å stimulere UiBs fagmiljøer til å initiere og videreutvikle internasjonalt utdannings- og forskningssamarbeid med prioriterte partnere i BRIKS-landene og Japan, både bilateralt og gjennom internasjonale nettverk og sentre der UiB er medlem. Hvert år deles det ut ca. 2,4 millioner kr i sentrale SPIRE-midler til UiBs fakulteter/fagmiljøer til initiering og videreutvikling av samarbeid og prosjekter med prioriterte partnere og land nevnt ovenfor.

8. Hvordan støtter nasjonale, konkurransutsatte ordninger, for eksempel gjennom SIU og Forskningsrådet, opp under institusjonens samarbeid med dette landet?

Mens SPIRE-programmet er lokale UiB såkornmidler som brukes primært til å initiere samarbeid, så vil SIU og NFR programmidler være av stor betydning for å få til en sterkere forankring og videreutvikling av samarbeidet siden midlene gis for flerårige prosjekter. Symptomatisk i så måte er uttalelsen fra et av våre fakulteter:

«Såkornsmidler er effektive for å motivere til å starte samarbeid med bestemte land, men det er ikke tilstrekkelig kun å tilby såkornsmidler, det må også finnes midler for å fortsette å utvikle de samarbeidsrelasjonene som etableres.»

Flere av forskningsprosjektene med India er for eksempel finansiert gjennom NFRs India-program.

På utdanningssiden har Kvoteprogrammet hatt stor betydning som finansieringsordning for utvikling av institusjonelle relasjoner til de indiske universiteter som man har samarbeidet med for master og ph.d. utdanning av indiske studenter på UiB.

Innen religionsforskning har forskerne har først og fremst fremmet søknader og vært konkurransedyktige på mer «åpne utlysninger» (SAMKUL, Nordcorp). Det er mulig at en

større satsning på bilaterale programmer som INDNOR samt en større vektning av humaniora og samfunnsfag i programmet kan gi ytterligere søknader.

9.Hvordan støtter internasjonale ordninger (for eksempel EUs programmer) opp under institusjonens samarbeid med dette landet?

EUs forskningsprogram har hatt noe betydning for UiBs samarbeid med India. Gjennom EU prosjekter har man også hatt indiske samarbeidspartnere med i prosjektene. Også UiB forskeres deltakelse i globale forskningssamarbeidsprosjekter finansiert med midler fra Worldwide Universities Network, der UiB er medlem, har resultert i nytt samarbeid med indiske forskere som har vært assosierte deltakere i disse WUN-prosjektene. Det nye Erasmus+ programmet åpner for Erasmus avtaler og stipendiering av studenter også fra land utenfor Europa (Credit Mobility). Det kan bli aktuelt å knytte nye samarbeidspartnere i India til denne ordningen i Erasmus+ programmet.

10.Hvordan kan regjeringens nye strategi være til hjelp for fakultetet når det gjelder å fremme samarbeid med dette landet?

Regjeringens strategi er viktig og nyttig for samarbeidet med India fordi den angir retning for tematiske prioriteringer i de bilaterale relasjonene. Men også fordi regjeringens avtale og strategi for samarbeidet med India utløser nasjonale midler til forsknings-, utdannings- og stipendprogrammer som kan understøtte institusjonenes langsiktige samarbeid. Det er store forventninger til at regjeringen/KD bevilger legger inn en betydelig økning av midler i India-programmene både hos NFR og SIU.

11.Finnes det utfordringer som hindrer institusjonen i å nå sine ambisjoner for høyere utdannings- og forskningssamarbeid med dette landet, som den nye strategien bør adressere?

Det høyere utdannings- og forskningssystemet i India er svært krevende å forstå og manøvrere i, både kulturelt og organisatorisk. Det er ikke bare annerledes enn det norske, men også ekstremt hierarkisk og byråkratisert. Skillet mellom forskning (hovedsakelig) på instituttene og utdanning på universitetene, gjør det svært vanskelig å få til den gode koblingen mellom forskning og utdanning innenfor en bilateral samarbeidsmodell. Det er også relativt få indiske universiteter som er tilfredsstillende rigget til administrativt, organisatorisk, på infrastruktur, på service og tjenester for internasjonal studentutveksling og internasjonalt utdanningssamarbeid. UiB har blant annet dårlige erfaringer på dette feltet for utvekslingsstudenter vi sendte gjennom flere år til det velrennomerte Jawaharlal Nehru University siste halvdel av 2000-tallet.

Fremfor å bruke mye tid og ressurser for å utvikle bilateralt utdanningssamarbeid og studentutveksling med India på egenhånd, har UiB funnet ut at Nordic Centre in India er vår viktigste ressurs for utdanningssamarbeid med India. Både for å få tilgang til de riktige institusjoner og rette personlige kontakter i India, men også kunne gjøre bruk av de mange

studietilbud og praksis/internships ordninger som NCI har fremforhandlet med indiske universiteter, institutter og bedrifter og som studenter ved NCIs nordiske medlemsuniversiteter kan benytte seg av.

12. Innspill som ikke dekkes av spørsmålene ovenfor/andre strategiske kommentarer/observasjoner om (mulig) samarbeid med dette landet:

Mye av forskningssamarbeidet med India finner sted med de indiske instituttene og andre spesialiserte institusjoner som ikke er godkjent for selvstendig gradsutdanning som universitet. Utdanningssamarbeidet med India finner sted med indiske universiteter som er godkjent av University Grants Commission. Dette skillet mellom institusjoner i India hvor mye av den gode og spesialiserte forskning foregår på instituttene mens høyere utdanning foregår på universitetene, gjør det svært vanskelig å få til en tett kobling mellom forskning og utdanning i det institusjonelle partnerskapssamarbeidet med India.

UIB JAPAN

STATUS

1. Er institusjonen per i dag involvert i forsknings- og høyere utdannings samarbeid med ett eller flere av de aktuelle landene? Dersom institusjonen har erfaringer fra tidligere samarbeid er også dette av interesse.

Japan og Norge er marine nasjoner med felles interesser. Begge land er avhengige av og påvirket av havet, både når det gjeld klima og næringer som fiske.

Japanske institusjoner har spisskompetanse som matcher forskningsinteressene ved UiB. Potensialet for samarbeid er derfor stort, og kontaktene kan videreføres og samarbeid ytterligere utdypes og konkretiseres. Blant UiBs samarbeidspartnere i Japan har JAMSTEC (ekvivalent til HI) en særstilling, bla med sitt nasjonale ansvar for sub-sea forskning og funksjon som «hub» for samarbeid og partnerskap med industrien.

Som en del av UiBs bachelorprogram i japansk, har vi integrert ett års utveksling til Japan. Dette er en anledning for våre studenter til å bli eksponert for japansk språk i naturlige omgivelser, samtidig som de får anledning til å erfare japansk kultur og samfunn direkte. Videre får studentene tilgang til forelesninger på engelsk om japansk kultur, historie, samfunn, historie, politikk, økonomi, litteratur og lignende.

Universitetet i Bergen har for tiden utvekslingsavtaler med elleve japanske universiteter; i hovedsak benyttet av japanskfaget ved Institutt for fremmedspråk. Hvert år sender vi våre studenter til ti av disse universitetene; spesifikt til Hokkaido University of Education, Akita International University, Hakuoh University, Yamanashi Gakuin University, Josai University, Keio University, Waseda University, Ritsumeikan University, Doshisha university og Asia Pacific University Ritsumeikan. Å spre studentene våre fra Hokkaido i nord til Kyuushu i sør er bevisst strategi fra vår side, ettersom vi ønsker å unngå for store konsentrasjoner av norske studenter på ett og samme universitet.

UiB har sammen med UiO, NTNU og UiT inngått en samarbeidsavtale med Universitetet i Tokyo.

UiB deltok i Marine ble Science Week i Japan vår 2014 kort oppsummert som en positiv og lærerik opplevelse. For UiB gav Science Week en ny innsikt i viktige japanske initiativ som virker å være av interesse for våre forskere.

Under Science Week ble det utviklet en ide om å etablere et felles, koordinert arktisk måleår for CO2 målinger i arktiske vannmasser. Japanske institusjoner møtte forslaget med stor interesse. En slik «baseline study» kan i teorien foregå over en periode på 12 måneder, men hovedsakelig i sommermånedene. Undersøkelsen må forberedes grundig og krever deltakelse fra og arbeidsdeling mellom forskere fra flere land og institusjoner. Norge og

Japan kan her være nøkkelland i planlegging og gjennomføringen. Ideen vil bli drøftet i japansk-norske fellesesjoner og workshops under Arctic Science Summit Week (ASSW) i Toyoma i april 2015 hvor forskere fra UiB vil lede en sesjon om temaet.

2. Hvilke begrunnelser/målsettinger har institusjonen for samarbeidet?

UiB ser åpenbare muligheter for økt samarbeid med en rekke japanske institusjoner. Verdien og potensialet i å legge ytterligere krefter i samarbeidet med japanske forskningsinstitusjoner og universiteter er stort. Forskere fra UiB har bygget opp faglige nettverk med forskere i Japan på flere områder, særlig innen naturvitenskapelige fagområder som klima, oseanografi/geofysikk, polarforskning, geovitenskap og biologi.

Det rapporteres om samarbeid om forskningsprosjekter som initiert på forskernivå innen samfunnsvitenskapene. I tillegg til de forskningssamarbeidet er det interesse for å legge til rette for større mobilitet for japanske forskere..

AMBISJONER OG PLANER

3. Hvilken rolle og betydning tillegges høyere utdannings- og/eller forskningssamarbeid med de aktuelle landene i institusjonens planer og strategier?

I gjeldende handlingsplan for internasjonal virksomhet (2014-2015) er Japan indirekte nevnt gjennom at et av tiltakene for å nå målet om å "Sikre at studentene får anledning til å studere ved gode institusjoner i utlandet" er å "Sondere muligheter for flere utvekslingsavtaler andre steder i Asia". Målsettingen kommer enda klarere frem ved institutt og fakultet. Universitetet følger dette opp i en prosess som vil konkludere med en institusjonell strategi for perioden frem til 2020, som legges frem for universtetsstyret for vedtak i mai 2015.

4. Foreligger det konkrete planer om å etablere eller videreutvikle samarbeidet innen forskning og/eller høyere utdanning med ett eller flere av disse landene?

Flere fagmiljøer har et ønske om å inngå avtaler om samarbeid og utveksling med institutter ved Universitet i Tokyo. Dette gjelder bl.a. innen klimaforskning samt japansk språk og kultur.

Forslag om å la UiB-forskere delta på tokt som blir organisert av japanske institusjoner ble møtte med interesse. Under Science Week i 2014 ble det utviklet en ide om å etablere et felles, koordinert arktisk måleår for CO2 målinger i arktiske vannmasser. Japanske institusjoner møtte forslaget med stor interesse. En slik «baseline study» kan i teorien foregå over en periode på 12 måneder, men hovedsakelig i sommermånedene. Undersøkelsen må forberedes grundig og krever deltakelse fra og arbeidsdeling mellom forskere fra flere land og institusjoner. Norge og Japan kan her være nøkkelland i planlegging og gjennomføringen. Ideen vil bli drøftet i japansk-norske fellesesjoner og workshops under

Arctic Science Summit Week (ASSW) i Toyoma i april 2015 hvor vi leder en sesjon om temaet.

UiB er aktivt med i forberedelsene til Energy Science Week i Japan i mai 2015, og har tatt planleggings- og koordineringssansvar for to parallellsesjoner. I samarbeid med Norwegian Centre for Offshore Wind Energy (NORCOWE), et forskningscenter for miljøvennlig energi (FME), planlegges en sesjon om offshore vind. En sesjon om aspekter ved fornybar energi planlegges i samarbeid CenSES, som også har status som FME.

Det juridiske fakultet hadde våren 2014 ved to anledninger besøk av representanter fra japanske juridiske fakultet som var interessert i samarbeid med fakultetet. Disse kontaktene er det planer om å følge opp, slik at det er sannsynlig at det i løpet av relativt kort tid vil bli inngått samarbeidsavtaler med ett eller flere japanske juridiske fakultet.

5. Hvilke områder regnes i så fall som særlig aktuelle, og av hvilke årsaker?

På mange fagområder er det allerede etablert et betydelig samarbeid : marine fag, klimaforskning, energi, polarforskning, fiskeri, akvakultur, dypvannøkologi, kjemi, biologi. Fortsatt faglig samarbeid på høyt kvalitetsnivå er stort og har et betydelig potensial både for miljøer både ved japanske institusjoner og for miljøer ved Universitetet i Bergen.

Det er ønske om utbygging av Japan- ved Det humanistiske fakultet, særlig med sikte på samarbeid om språkopplæring i japansk.

Videre er det uttrykk ønsker om samarbeid om velfredsforskning og andre samfunnsvitenskapelige fagområder.

Fra japanske forskere uttrykkes det stadig oftere et ønske om et tettere samarbeid med norske miljøer. Dette er en merkbar og svært positiv utvikling, som bl.a. gjøres gjeldende ved et økende antall invitasjoner til UiB forskere om å holde foredrag og delta på vitenskapelige konferanser i Japan.

Japansklærere som utdannes i Japan har i løpet av sin utdanning naturlig nok behov for å praktisere sine kunnskaper. Vi har derfor en ambisjon om å få (i det minste) ett japansk universitet til å legge vordende japansklæreres praksisperiode til japanskfaget ved Institutt for fremmedspråk. Utvekslingsprogrammene med japanske universiteter fører til at flere og flere søker seg til Universitetet i Bergen,

Lovgivningen i Japan og Norge er begge inspirert av tysk lovgivning. Likevel har Norge og Japan ulik rettskultur, og det vil være interessant å studere forskjellene i rettskultur og hvordan denne har utviklet seg i de to landene, til tross for likhetstrekk i lovgivningen. Japan et moderne og vestlig orientert land med tradisjoner for handel med vesten, og ettersom det pågår handel og annen samhandling mellom Norge og Japan, vil det være nyttig for samfunnet at vi har kunnskap om rettskulturen en vil møte. I tillegg vil kunnskap om ulike sider av handelsretten derfor være aktuelt.

Videre vil samarbeid innen havrett være særlig aktuelt, ettersom både Japan og Norge er kyst- og fiskerinasjoner. Videre møter begge land miljøutfordringer som kan påvirke blant annet kysten og fisket, og derfor er samarbeid om miljørett også aktuelt.

VIRKEMIDLER

6. Hvordan er eksisterende (og tidligere) samarbeid finansiert

Samarbeidet er i hovedsak eksternt finansiert gjennom Norges Forskningsråd, SIU og interne midler.

7. Har institusjonen etablert egne virkemidler for å stimulere til økt samarbeid med ett eller flere av de aktuelle landene, og hvordan er disse virkemidlene eventuelt innrettet?

Det vises til omtale av SPIRE.

Det humanistiske fakultet søker i så stor grad som mulig å integrere de japanske utvekslingsstudentene i miljøet vårt. Konkret får de tilbud om å delta i våre ukentlige samtalegrupper der de fungerer som konversasjonspartnere for våre japanskstudenter. Studentene får også gjensidig mulighet til å praktisere japansk/norsk gjennom programmene «BuddyBergen» og «språktandem»

8. Hvordan støtter nasjonale, konkurranseutsatte ordninger, for eksempel gjennom SIU og Forskningsrådet, opp under institusjonens samarbeid med de aktuelle landene?

Støtteordninger finnes og har vært avgjørende for å initiere og samarbeid med fagmiljøer og enkeltforskere i Japan innen forskning og utdanning. Støtteordningene oppfattes ikke å være tilstrekkelig, særlig når det gjelder mer langvarig prosjektsamarbeid.

9. Hvordan støtter internasjonale ordninger (for eksempel EUs programmer) opp under institusjonens samarbeid med de aktuelle landene?

EU og H2020 er identifisert som en potensiell finansieringskilde for samarbeid med Japan. har vært søkt om EU prosjekt med japanske partnere, foreløpig uten tilslag. Strategiske vurderinger

10. Hvordan kan den nye strategien være til hjelp for institusjonen når det gjelder å fremme samarbeid med disse landene?

Regjeringen bør gjennom Norges forskningsråd bevilge midler til forskningssamarbeid mellom Norge og Japan, øremerket områder der Japan er verdensledende og som er strategisk viktige for Norge. Det er avgjørende at regjeringens strategi følges opp av økonomiske insentiver for samarbeid, og at det er langsiktighet i programmene som lanseres. Sårkornsmidler er effektive for å motivere til å starte samarbeid med bestemte land, men det er ikke tilstrekkelig å kun tilby sårkornsmidler, det må også finnes midler for å fortsette å utvikle de samarbeidsrelasjonene som etableres.

11. Finnes det utfordringer som hindrer institusjonen i å nå sine ambisjoner for høyere utdannings- og forskningssamarbeid med ett eller flere av de aktuelle landene, som den nye strategien bør adressere?

Kun ved langsiktig prioritering av økonomiske midler for samarbeid med Japan kan en sikre varige relasjoner og bærekraft i samarbeidet. Det tar lang tid å bygge opp en samarbeidsrelasjon, og det krever mye innsats fra den første kontakten blir opprettet og til en kommer dit at det er mulig å snakke om mer forpliktende samarbeid i form av felles forskningsprosjekter eller felles publisering.

De økonomiske insentivene som etableres må utformes på en slik måte at de er tilgjengelig for alle fagdisipliner. Utforsk-midlene administrert av SIU og NFR har ikke vært egnet for utvikling av internasjonalt samarbeid innen alle fag, bla. fordi Utforsk-midlene krever at man har et allerede NFR-finansiert forskningsprosjekt å knytte det internasjonale samarbeidet til.

Det er viktig at en ny strategi med Japan legger til rette for forskningsfinansiering som kan stimulere til videre samarbeid.

Det finnes for få muligheter for støtte når en norsk og japansk forskningsgruppe ønsker et samarbeidsprosjekt, d.v.s. i størrelsesorden som omfatter f.eks. stipendiatstillinger og driftsmidler, slik at partnere i begge land kan utvikle et ekte fellesprosjekt.

Institutt for fremmedspråk er kjent med at flere japanske universiteter kunne være interessert i å utvikle et konsept. med praksisperiode i Bergen. Imidlertid har samtalene foreløpig strandet av økonomiske hensyn. For å kunne initiere en slik ordning, som utvilsomt ville være en berikelse for japanskfaget ved UIB, er en avhengig av å kunne garantere eventuelle praksislærere en minimumslønn for perioden de oppholder seg i Bergen. Forhåpentligvis kan den nye strategien bidra til at det stilles midler til rådighet for en slik ordning.

KINA

STATUS

1. Er institusjonen per i dag involvert i forsknings- og høyere utdannings samarbeid med ett eller flere av de aktuelle landene? Dersom institusjonen har erfaringer fra tidligere samarbeid er også dette av interesse.

I 2003 var UiB en av flere samarbeidspartnere som etablerte Nansen-Zhu International Research Center, Beijing, i samarbeid bl.a. med Det kinesiske vitenskapsakademi og Universitetet i Beijing. UiB er med i samarbeidet gjennom Senter for Klimadynamikk og Bjerknessenteret. Klimaendringer er blant de sentrale forskningstema. Innen samme fagområde har UiB en avtale med om studier i av klimaendringer i Sør-Kina havet. Kinesiske forskere har hatt og har fortsatt samarbeid med det internasjonalt anerkjente fagmiljøet ved Bjerknessenteret ved UiB. Flere miljøer ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har hatt et langvarig samarbeid med enkeltforskere og fagmiljøer.

UiB overtar fra 1. januar 2015 sekretariatet for Nordic Centre på Fudan University i Shanghai. UiB var en av initiativtagerne til senteret da det ble opprett i 1995. Senteret drives i samarbeid mellom 26 universiteter/høyskoler i Norden, Nordic Institute of Asian Studies (NIAS) og det anerkjente Fudan University i Shanghai. UiB har i lengre tid hatt undervisningssamarbeid med Universitetet i Fudan, hvor norske professorer har dratt til Shanghai for å undervise kinesiske studenter i nordiske studier. Det har også vært muligheter for forskerutveksling mellom de to universitetene. UiB tar over sekretariatet for Nordic Centre fra 1.januar 2015 og det vil også gi mulighet for å øke studentutvekslingen mellom UiB og Fudan University.

UiB har avtaler om samarbeid og utveksling med en rekke andre kinesiske institusjoner.

2. Hvilke begrunnelser/målsettinger har institusjonen for samarbeidet?

Klimaforskningen ved UiB er verdensledende og UiB er derfor en naturlig partner for forskningsmiljøer i Kina. Flere kinesiske forskere har hatt og har fortsatt samarbeid med det internasjonalt anerkjente fagmiljøet ved Bjerknessenteret ved UiB.

Kina har mye ressurser og dyktige forskere, og det er viktig for UiB å legge til rette for økt forskningssamarbeid og nettverksbygging med kinesiske universitet. Den akademiske kontakten kan bidra til å bedre den politiske situasjonen mellom Kina og Norge.

Det er viktig å bygge opp norsk kompetanse på Kina, og å utvikle norsk-kinesisk samarbeid om forskning og undervisning med kinesiske institusjoner og forskere for dette formålet, og for gjensidig læring og kompetanseoppbygging på forskningsområder av felles interesse (f.eks. velferdspolitik; migrasjon og velferd; studier av oppfatninger om sosial rettferdighet; NGOs og sivilsamfunn; politisk deltagelse, mm).

Gjennom et seminar for Ph-d.-kandidater i rettsvitenskap ved det Nordic Centre tilbys ph.d.-kandidater innsikt og kunnskap i kinesisk rettskultur, og bygger dermed opp nasjonal kompetanse av uvurderlig betydning for fremtiden. Det juridiske fakultet i Bergen er i dag det eneste norske fagmiljøet med systematisk utvikling av kompetanse innenfor kinesisk rett. Også for studentutvekslingen er innsikt i og kunnskap om kinesisk rettskultur en viktig målsetting og begrunnelse for samarbeidet.

Flere miljøer ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har hatt et langvarig samarbeid med enkeltforskere og fagmiljøer.

AMBISJONER OG PLANER

3. Hvilken rolle og betydning tillegges høyere utdannings- og/eller forskningssamarbeid med de aktuelle landene i institusjonens planer og strategier?

Fagmiljøer ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet er engasjert i samarbeid med the Chinese Academy of Sciences og en rekke kinesiske institusjoner. Det er gjort flere utredningsarbeid av mulighetene for samarbeid med Asia og med Kina spesielt.

UiB har hatt en målrettet plan for samarbeid og utveksling med Kina for å legge til rette for at studentene våre skal kunne studere ved gode institusjoner i utlandet. Vi ser resultater av arbeidet og at forskerne selv tar initiativ til videre samarbeid med Kina og at forskerne våre blir invitert til å gi faglige bidrag på relevante konferanser i Kina.

4. Foreligger det konkrete planer om å etablere eller videreutvikle samarbeidet innen forskning og/eller høyere utdanning med ett eller flere av disse landene?

Kina vil være en strategisk viktig samarbeidspartner, og større samarbeid med Kina i neste strategiperiode kan være aktuelt. Data fra Cristin viser at Kina er fremst blant de aktuelle landene når det gjelder samforfatterskap av vitenskapelige artikler og bøker der forskere fra UiB er medforfattere. Det er grunn til å forvente at dette samarbeid vil øke betydelig i årene fremover, i takt med Kinas vekst som forskningsnasjon.

Konkretisering skjer også på utdanningsiden. Det arbeides bl.a. med å opprette et spesialemne i kinesisk rett ved Det juridisk fakultet ved UiB der ansatte fra Renmin University Law School og Law School of Shandong University skal stå for undervisningen.

5. Hvilke områder regnes i så fall som særlig aktuelle, og av hvilke årsaker?

Klima og miljøutfordringer, klimamodellering, klimasystemforskning, geofarar (jordskjelv), geobiokjemi, mikrobiologi, planteøkologi, kjemometri, velferdspolitik; migrasjon og velferd; studier av oppfatninger om sosial rettferdighet; NGOs og sivilsamfunn; politisk deltagelse, menneskerettigheter, kinesisk forretningsjus, rettskultur

VIRKEMIDLER

6. Hvordan er eksisterende (og tidligere) samarbeid finansiert?

NFR (VAM), NordForsk, Nordisk Ministerråd, SPIRE-midler fra UiB, SIU (Utforsk) , Chinese Academy of Sciences. Gjesteforskeroppholdene ved UiB for kinesiske forskere er finansiert av kinesiske forskerstipend, ERASMUS Mundus, Kvoteprogrammet

7. Har institusjonen etablert egne virkemidler for å stimulere til økt samarbeid med ett eller flere av de aktuelle landene, og hvordan er disse virkemidlene eventuelt innrettet?

De vises til omtale av Strategisk program for forsknings- og undervisningssamarbeid (SPIRE).

Gjensidige utvekslingen av lærerkrefter for undervisning på spesialemer en måte å bygge nettverk mellom forskere fra Bergen og Kina. Kinesiske forskere vil i forbindelse med at de gir undervisning på spesialemeret i kinesisk rett oppholde seg ved fakultetet i noen uker, og fakultetet anser at dette gir en unik mulighet til å etablere tettere kontakt med våre forskere. Fakultetet vil ta initiativ til at forskere med sammenfallende forskningsinteresser introduseres for hverandre i forbindelse med disse oppholdene.

8. Hvordan støtter nasjonale, konkurranseutsatte ordninger, for eksempel gjennom SIU og Forskningsrådet, opp under institusjonens samarbeid med de aktuelle landene?

Kinamidlene administrert gjennom SIU, der fakultetet fikk en tildeling i 2012 har vært avgjørende for fakultetets utvikling av samarbeid med Kina. Disse såkornmidlene var viktig for at Det juridiske fakultet kunne bygge en sterk relasjon til Renmin University.

Det er et problem at det ikke har vært flere aktuelle midler tilgjengelig i ettertid. Når en relasjon er etablert og resultatene viser seg, bla. i form av ideer til ytterligere og mer forpliktende samarbeid, er det viktig at såkornmidlene følges opp med midler til fortsatt samarbeid.

Nordområdeprogrammet som også omfatter Kina har ikke passet på grunn av begrensningen i hvilke fagområder man kan samarbeide om. Utforsk midlene administrert i samarbeid mellom SIU og NFR er dessverre en del fagmiljøer avskåret fra å søke om fordi de ikke har noe relevant NFR-finansiert prosjekt å knytte det utdanningsamarbeidet til.

9. Hvordan støtter internasjonale ordninger (for eksempel EUs programmer) opp under institusjonens samarbeid med de aktuelle landene?

Internasjonale ordninger som er relevant for samarbeid med Kina kan f.eks. være spesifikke utlysninger i Horizon 2020. Ikke alle EU-programmer er pr. i dag åpne for finansiering av norske institusjoner/deltagere ettersom noen finansieringsmekanismer (f.eks. Europe Aid) regnes som del av EUs utenrikspolitikk der norske institusjoner ikke kan delta.

The Sino-Nordic Welfare Research Network (SNoW) er støttet av NordForsk i 3 år, og finansieres nå av Nordisk Ministerråd til utgangen av 2015.

STRATEGISKE VURDERINGER

10. Hvordan kan den nye strategien være til hjelp for institusjonen når det gjelder å fremme samarbeid med disse landene?

Både Forskningsrådets utlysinger og midler som kan søkes fra SIU blir viktige for forskere som ønsker å etablere og videreutvikle utdannings- og forskningssamarbeid. Det er viktig at en ny strategi med Kina legger til rette for forskningsfinansiering som kan stimulere til videre og nytt samarbeid. Det er viktig at regjeringen ser verdien av, og fremmer, internasjonalt forskningssamarbeid med de aktuelle landene som et viktig gode i seg selv.

11. Finnes det utfordringer som hindrer institusjonen i å nå sine ambisjoner for høyere utdannings- og forskningssamarbeid med ett eller flere av de aktuelle landene, som den nye strategien bør adressere?

Det kan fremdeles være vanskelig å få innpass i kinesiske akademiske miljøer. Prosjektet peker på flere forhold: Ulike akademiske kulturer og ikke minst graden av statlig tilstedeværelse i forskning og utdanning. Det utelukkes ikke at nobelprisutdelingen i 2010 kan ha hatt negativ innvirkning på et forskningssamarbeid. Dette gjelder f.eks. tilgang til arkiver som vil være viktig for utforskning av de norske kontaktene med Kina i den aktuelle perioden. Erfaringene så langt er at såkalte plattform organisasjoner/sentre som Fudan og det planlagte WUN-senteret i Hon Kong er viktige for samarbeid.

De aktuelle landene kommer til å bli stadig viktigere samarbeidspartnere for norske universiteter. Det er kun ved langsiktig prioritering av økonomiske midler for samarbeid med Kina at en kan sikre varige relasjoner og bærekraft i samarbeidet. Det tar lang tid å bygge opp relasjoner. De økonomiske insentivene som etableres må utformes på en slik måte at de er tilgjengelig for alle fagdisipliner.

RUSSLAND

1. Er institusjonen per i dag involvert i forsknings- og høyere utdanningsamarbeid med ett eller flere av de aktuelle landene? Dersom institusjonen har erfaringer fra tidligere samarbeid er også dette av interesse.

Institutt for fremmedspråk/Russisk seksjon på Det humanistiske fakultet har et nært utdanningsamarbeid med Det norske universitetssenter i St. Petersburg, og dermed også indirekte med deres samarbeidspartnere Baltisk-teknisk Universitet Voenmekh, Statsuniversitetet i Sankt Petersburg, University of the Mines, Det russiske vitenskapsakademiet m. fl. Etter andre semester får 100-studentene våre tilbud om å delta på et 4-ukers sommerkurs i regi av senteret, og et 6-ukers studieopphold ved senteret utgjør en integrert del av undervisningstilbudet vårt på 200-nivå. Lærerkreftene på disse kursene er fra senterets samarbeidsinstitusjoner, og fagmiljøet her samarbeider tett med dem om undervisningsopplegg og pensum.

Forskningsopphold legges både til senteret og til russiske institusjoner. Feltarbeid er gjennomført med russiske kolleger med forskningsassistanse fra Universitetssenterets samarbeidspartnere. Russiskfaget har ikke formalisert noe institusjonelt samarbeid med Russland, men de ansatte samarbeider med russiske forskere både individuelt og gjennom forskernettverk.

Ved UiB er det arbeidet med kvartærgeologi og istidshistorie i Nord-Russland. Det har kommet mye ut av samarbeidet, blant annet flere arbeider som er publisert i Nature og Science. Nord-Russland har et meget stort potensiale når det gjelder forskning på klima og miljøutviklingen gjennom istid og mellomistid. De har unike geologiske arkiver som viser at utviklingen i Nord-Russland skiller seg markant fra utviklingen lengre vest (herunder Norge og Svalbard).

2. Hvilke begrunnelser/målsettinger har institusjonen for samarbeidet?

Forskningsamarbeidet i de humanistiske fag er i all hovedsak faglig begrunnet, med et gjensidig behov for ekspertise, og et ønske om å bringe fagområdene videre ved å føre sammen ulike tradisjoner. Samarbeidet kommer også studentene til gode gjennom sampublikasjoner, forskningsbasert undervisning, gjesteforelesninger, deltakelse på åpne seminarer, konferanser o.a. Russiske forskere har hatt lengre opphold ved IF i regi av Landslide- og Future-prosjektene, og Landslide omfattet også mastergradsstipend. Studentene våre gir tilbakemeldinger på at de har stort faglig utbytte av kursene i St. Petersburg – at de får etablert og styrket de kunnskapene og ferdighetene de har ervervet under studiene ved UiB og får verdifull innsikt i det russiske samfunnet.

AMBISJONER OG PLANER

3. Hvilken rolle og betydning tillegges høyere utdannings- og/eller forskningssamarbeid med de aktuelle landene i institusjonens planer og strategier?

Russiskseksjonen har ikke noen nedfelt strategi for høyere utdannings- eller forsknings-samarbeid, men arbeider kontinuerlig med å få i havn en utvekslingsavtale med en russisk utdanningsinstitusjon. Målet vårt er å supplere samarbeidet med universitets-senteret i St. Petersburg med en bilateral studentutvekslingsavtale. Senteret gir trygge og gode faglige rammer for BA-studentene våre, men det er viktig å kunne tilby dem som tar frie studiepoeng – og ikke minst MA-studentene – lengre studieopphold i russiskspråklige miljøer. Det er derfor en klar målsetning for UIB å kunne inngå en avtale om institusjonelt samarbeid som omfatter både student- og ansattutveksling. Vi holder øynene åpne for nytt forskningssamarbeid og har ambisjoner om å styrke det generelle forskningssamarbeidet med Russland.

4. Foreligger det konkrete planer om å etablere eller videreutvikle samarbeidet innen forskning og/eller høyere utdanning med ett eller flere av disse landene?

Som nevnt ovenfor har Det humanistiske fakultet og Institutt for fremmedspråk ingen bilateral avtale med utdanningsinstitusjoner i Russland. Under siste kontaktreise til St. Petersburg, i april 2013, ble høye levekostnader i Norge og det faktum at de russiske studentene ikke kan få dekket sine boligutgifter her holdt frem som et hinder for en utvekslingsavtale, og saken står p.t. stille.

MGIMO, Moskvas statlige institutt for internasjonale forbindelser, som bl.a. utdanner russiske diplomater, har samarbeidet med SV-fakultetet/Institutt for sammenliknende politikk i en årrekke. Det foreligger allerede en MOU mellom UiB og MGIMO som er utgått, men som av MGIMO ønskes fornyet og utvidet i faglig samarbeid. Det bør vurderes om det er mulig å opprette en egen studentutvekslingsavtale med MGIMO som også omfatter Institutt for fremmedspråk /russisk og nordisk. MGIMO tilbyr en rekke engelskspråklige kurs som sikkert vil kunne være av interesse for andre fagmiljøer ved Det humanistiske fakultet.

5. Hvilke områder regnes i så fall som særlig aktuelle, og av hvilke årsaker?

Det pågår allerede et omfattende utdannings- og forskningssamarbeid mellom Norge og Russland innenfor ingeniør- og oljefagsektoren, marine fag, polarforskning og Nordområdestudier. SIUs program for samarbeid med Russland innen høyere utdanning (CRPU) for perioden 2011–16 har som mål å styrke samarbeidet innenfor humaniora, samfunnsvitenskap, handelsvirksomhet, olje, maritime studier, klima og energi, bærekraftig utnyttelse av ressurser og helse.

Vi konstaterer med glede at humaniora står øverst på denne listen og mener at humanistiske fag, samfunnsfag og jus bør være prioriterte samarbeidsfelt med Russland.

Kvartærgeologi, herunder paleomiljø/klima studier, er aktuelt. Nord-Russland er faglig sett et meget spennende område og det er her unike geologiske arkiver som kan kaste lys over miljøutviklingen gjennom svært lange tidsspenn.

VIRKEMIDLER

6. Hvordan er eksisterende (og tidligere) samarbeid finansiert?

Mye av forskningssamarbeidet med Russland vært finansiert av NFR og UiB/HF/IF. Studentene våre får delfinansiert studier i Russland gjennom NFR, SIU, Lånekassen og UiB.

7. Har institusjonen etablert egne virkemidler for å stimulere til økt samarbeid med ett eller flere av de aktuelle landene, og hvordan er disse virkemidlene eventuelt innrettet?

Det vises til omtale av SPIRE.

8. Hvordan støtter nasjonale, konkurranseutsatte ordninger, for eksempel gjennom SIU og Forskningsrådet, opp under institusjonens samarbeid med de aktuelle landene?

SIU og Forskningsrådet har støttet godt oppunder samarbeidet med Russland på mange områder gjennom programmer som CRPU, NORRUSS, UTFORSK, BRICS, PETROMAKS, PETROSAM o.a. De har også støttet flere samarbeidsprosjekter innen humaniora ved UiO («Where Russian meets Norwegian – languages at the interfaces»), UiT («Cognitive Linguistic Exchange») og Universitetet i Nordland (diverse prosjekter).

9. Hvordan støtter internasjonale ordninger (for eksempel EUs programmer) opp under institusjonens samarbeid med de aktuelle landene?

EU og Horizon 2020 har flere øremerkede programmer for forskningssamarbeid med Russland og støtter forholdsvis godt oppunder dette samarbeidet, selv om humaniora etter vårt syn kunne vært tillagt enda større vekt. Erasmus+ / Erasmus Mundus partnerskap med tredjeland gir også muligheter for samarbeid med russiske institusjoner innen forskning og undervisning.

STRATEGISKE VURDERINGER

10. Hvordan kan den nye strategien være til hjelp for institusjonen når det gjelder å fremme samarbeid med disse landene?

Norsk samarbeid med Russland har, spesielt innen Nordområdeforskning, vært et prioritert felt de siste par tiårene. Å opprettholde en nasjonal og institusjonell prioritering av Russland som samarbeidspartner innen høyere utdanning og forskning, er, slik forholdet mellom Russland og «Vesten» har utviklet seg det siste året viktigere enn noen gang for ikke å svekke det gode norsk-russisk samarbeidet som er bygget opp over lang tid.

- 1) Norske forskere må få tilgang til å gjøre feltundersøker i Russisk territorium i nordområdene
- 2) Prosessene for å kunne få slike tillatelser må gjøres enklere og hurtigere enn i dag
- 3) Det må bli mulig å transportere inn og ut av Russland både utstyr og geologiske prøver)
- 4) Dersom det etableres samarbeidsprosjekter bør det være mulig å få forskningsmidler fra begge
- 5) Slik vi kjenner forholdene i Russland har geologi, som i kommunisttiden var et prestisjefyllt og prioritert område, hatt magre år og det har vært beskjedne nyrekruttering. Det er nødvendig med en kursendring og en oppgradering av grunnforskingsmiljøene i Russland om en har ambisjoner om å bli attraktive samarbeidspartnere utover de konkrete bilaterale samarbeidsprosjektene som har begrenset varighet.

11. Finnes det utfordringer som hindrer institusjonen i å nå sine ambisjoner for høyere utdannings- og forsknings samarbeid med ett eller flere av de aktuelle landene, som den nye strategien bør adressere?

Det ligger klare utfordringer i de politiske endringene vi nå er vitne til i Russland – i Ukraina-krisen og gjensidige sanksjoner i kjølvannet av den. Flere av våre tidligere og nåværende studenter har hatt studieopphold i Ukraina, noe som er vanskelig å gjennomføre nå. Vi frykter at samarbeidsklimaet med Russland, også innen høyere utdanning og forskning, kan bli kjøligere, og vi har allerede sett konkrete eksempler på at russiske kolleger er blitt fratatt reisestøtte ved samarbeid med vestlige kolleger. Selv om samarbeidet er veletablert på mange felt, nivåer og fagområder, ser vi ikke bort fra at det kan bli vanskeligere å få inngått gode samarbeidsavtaler med Russland fremover.

Det kan være nesten uoverstigelige byråkratiske hindringer som er svært ødeleggende for både forsknings og utdanningssamarbeid med Russland

12 Andre innspill

Vi tror det er viktig at norske institusjoner, herunder UiB, nå fokuserer på å videreføre og styrke sin tilknytning til russiske institusjoner og forskningsnettverk man allerede har et Velfungerende samarbeid med. Heller enn å etablere mange nye avtaler, bør man utvide eksisterende samarbeid til å omfatte nye fagfelt og sikre at avtalene følges tett opp.

UIB SØR AFRIKA

STATUS

1. Er institusjonen per i dag involvert i forsknings- og høyere utdanningsamarbeid med ett eller flere av de aktuelle landene? Dersom institusjonen har erfaringer fra tidligere samarbeid er også dette av interesse.

Prestisjetunge midler fra Det europeiske forskningsfondet (ERC Advanced Grant) til prosjektet «Tracsymbols» har muliggjort videre arkeologiske utgravninger av Blombos Cave og den 65 000 år gamle Klipdrift Shelterg. Flere spektakulære funn i hulene har gjort at professor Chris Henshilwood, som leder prosjektet, har nær 50 fagfelleverderte artikler og to bøker på merittlisten i perioden 2002-2012 og er UiBs mest siterte forsker, en anerkjennelse av banebrytende og innovativ forskning i tverrfaglige team. Annerkjennelsen vil være til stor hjelp med tanke på finansiering av videre forskning og vil gi muligheter til å fortsette å gjøre utgravninger på eksisterende og nye steder, og gi ut enda flere publikasjoner. Det juridiske fakultet er involvert i samarbeid med Center for Human Rights, University of Pretoria (kvinner, helse og reproduksjon) og University of Johannesburg (forskningsbasert kunnskap, demokratiutvikling, grunnlovsforskning).

Flere institutter ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet har utvekslingsavtaler med Sør-Afrika og dette omfatter universitetene: Stellenbosch University, University of Cape Town, University of the Western Cape og University of the Witwatersrand (Wits University). Flere av fakultetets institutter har samarbeid og utveksling på BA-, MA-, og PhD-nivå med Sør-Afrika.

Ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet er det pågående samarbeid med Rhodes University, Grahamstown, innenfor ferskvannsbiologi. Det er også nært samarbeid med University of the Western Cape, African Institute for Mathematical Sciences (AIMS)/ Cape Town University og University of Free State (Bloemfontein). Fagområdene det samarbeides sterkest på er biologi, fiskeriforvaltning, naturstoffkjemi, matematisk modellering og geotermiske systemer.

2. Hvilke begrunnelser/målsettinger har institusjonen for samarbeidet?

Fag ved Det humanistiske fakultet, særlig arkeologi, har lange forskningstradisjoner mot Afrika. Samarbeid med Sør-Afrika føyer seg dermed inn i en fagtradisjon som har utviklet seg over tid.

AMBISJONER OG PLANER

3. Hvilken rolle og betydning tillegges høyere utdannings- og/eller forskningsamarbeid med de aktuelle landene i institusjonens planer og strategier?

Forskningssamarbeidet tillegges stor betydning og særlig Tracysymbols har fått stor Internasjonal oppmerksomhet.

University of Cape Town er et av de sentrale samarbeidsuniversitetene. I løpet av de siste par årene har det pågått en dialog med Law School ved University of Cape Town for å sikre at jusstudentene våre får tilgang til mest mulig skreddersydde kurstilbud med en arbeidsmengde som er tilpasset nivået for studentene på masterstudiet i rettsvitenskap når de reiser på utveksling til University of Cape Town.

Sør-Afrika er indirekte er del av handlingsplan for internasjonal virksomhet både for perioden 2011-2013 og perioden 2014-2015 ettersom et av målene i handlingsplanen er "å sikre at studentene får anledning til å studere ved gode institusjoner i utlandet".

For Kjemisk institutt (Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet) har samarbeidet med Sør Afrika vært viktig innenfor molekylær biovitenskap siden dette er et av instituttets tre strategiske satsningsområder.

4. Foreligger det konkrete planer om å etablere eller videreutvikle samarbeidet innen forskning og/eller høyere utdanning med ett eller flere av disse landene?

Tracysymbols har sendt en ny søknad til ERC høsten 2014. Uavhengig av utfallet av denne vil samarbeidet uansett bli forsøkt videreutviklet. På individuelt forskernivå foreligger det konkrete planer om fortsatt forskningssamarbeid med Sør-Afrika.

Henriette Sinding Aasen ved Det juridiske fakultet vil fortsatt ha fokus på kvinner og helse i det sørlige Afrika, og vil særlig benytte etablerte kontakter i Sør-Afrika for dette formål.

I tillegg til sitt nåværende fokus på kvinner og helse, planlegges et framtidig prosjekt om retten til utdanning i Sør-Afrika. Dette vil innebære samarbeid med forskere og forskningsmiljøer i Sør-Afrika, der University of Johannesburg vil stå sentralt. Det sørlige Afrika store utfordringer når det gjelder kvinners reproduktive helse, særlig med tanke på dødelighet, sykkelighet og sårbarhet for seksualisert og annen vold.

Ernst Nordtveit vurderer å besøke Stellenbosch University i nær fremtid for å møte sin kontakt og andre ved senteret for Property Law der.

5. Hvilke områder regnes i så fall som særlig aktuelle, og av hvilke årsaker?

I tillegg til arkeologi vil fagfeltet menneskerettigheter (human rights), med vekt på helse og utdanning, danne grunnlag for videre samarbeid. Retten til hhv helse og utdanning står sentralt med tanke på å overkomme de mange og komplekse sosiale utfordringene Sør-Afrika står overfor. Forskningsbidrag som kan bidra til å styrke forståelsen for disse rettighetenes sentrale betydning for demokrati- og velferdsutvikling er derfor viktige. Sør-Afrika har en rettstradisjon som i likhet med Norge kjennetegnes av en "mixed legal culture".

Ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet understrekes det at det er særlig aktuelt med samarbeid innen anvendt og beregningsorientert matematikk, herunder matematisk modellering og simulering, og numeriske metoder. Aktuelle anvendelser er bl.a. knyttet til modellering og simulering av strømming og energitransport ved uttak av varme fra geotermiske reservoarer. Disse områdene er særlig aktuelle siden det her allerede finnes et etablert forskningssamarbeid. For kjemikerne er faglig samarbeid spesielt viktig for fagområdet naturstoffkjemi og farmakognosi da et slikt formalisert samarbeid gir tilgang til unikt plantemateriale fra Sør-Afrika.

Forskere ved Det medisinsk-odontologiske fakultet har samforfatterskap med forskere ved South African Medical Research Council.

VIRKEMIDLER

6. Hvordan er eksisterende (og tidligere) samarbeid finansiert?

Nåværende samarbeid er finansiert gjennom EU, NFR og grunnbevilgning. Tidligere samarbeid er i hovedsak finansiert gjennom grunnbevilgning. Det vises også til omtale av SPIRE.

7. Har institusjonen etablert egne virkemidler for å stimulere til økt samarbeid med ett eller flere av de aktuelle landene, og hvordan er disse virkemidlene eventuelt innrettet?

Det humanistiske fakultet har bidratt med midler til Tracysymbols forskningsprosjekt og finansierer øremerkede stillinger knyttet til prosjektet.

Det juridiske fakultet ble finansiert av lønnsmidler fra UiB og reisestipend fra Meltzerfondet og Norges Forskningsråd. Institusjonen har også fått midler fra EUs 7. rammeprogram for til prosjektet "Multi-disciplinary University Traditional Health Initiative – Building sustainable research capacity on plants for better public health in Africa.

8. Hvordan støtter nasjonale, konkurranseutsatte ordninger, for eksempel gjennom SIU og Forskningsrådet, opp under institusjonens samarbeid med de aktuelle landene?

Både Forskningsrådets utlysinger og midler som kan søkes fra SIU er viktige for forskere som ønsker å etablere utdannings- og forskningssamarbeid. Styrking av norsk forskingsmiljø i samarbeid med Sør Afrikansk forskingsmiljø krever at det lyses ut midler gjennom NFR og med normale Forskningsrådskriterier for tildeling. Dersom det blir nye utlysninger for NFRs SANCOOP program, eller etableres tilsvarende forskningsprogrammer innen energi eller anvendt og beregningsorientert matematikk, vil dette kunne bidra til klart forsterket samarbeid gjennom felles prosjekter innen forskning og utdanning.

9. Hvordan støtter internasjonale ordninger (for eksempel EUs programmer) opp under institusjonens samarbeid med de aktuelle landene?

Tracysymbols er støttet av en ERC Advanced Grant

STRATEGISKE VURDERINGER

10. Hvordan kan den nye strategien være til hjelp for institusjonen når det gjelder å fremme samarbeid med disse landene?

Det er avgjørende at regjeringens strategi følges opp av økonomiske incentiver for samarbeid, og at det er langsiktighet i programmene som lanseres.

Såkorntmidler er effektive for å motivere til å starte samarbeid med bestemte land, men det er ikke tilstrekkelig kun å tilby såkorntmidler. Det må også finnes midler til å kunne utvikle samarbeidsrelasjonene over tid.

11. Finnes det utfordringer som hindrer institusjonen i å nå sine ambisjoner for høyere utdannings- og forskningssamarbeid med ett eller flere av de aktuelle landene, som den nye strategien bør adressere?

Det er kun ved langsiktig prioritering av økonomiske midler for samarbeid at en kan sikre varige relasjoner og bærekraft i samarbeidet. Det tar tid å bygge opp et solid og bærekraftig samarbeid.

De økonomiske incentivene som etableres må utformes på en slik måte at de er tilgjengelig for alle fagdisipliner. Utforsk-midlene administrert av SIU og NFR har ikke vært egnet for utvikling av internasjonalt samarbeid innen juridisk forskning og utdanning. Dette fordi Utforsk-midlene krever at man har et allerede NFR-finansiert forskningsprosjekt å knytte det internasjonale samarbeidet til.

KD må legge til rette for at forskningsmidler for samarbeid må rettes inn mot god forskning, som bla. nivå-2 artikler, slik vi har erfaring ned i Norge-Sør-Afrika programmets fase-II.

Oversikt UiBs bilaterale samarbeidsavtaler¹ med BRIKS-landene og Japan pr 05.12.14

Brasil	Universidade Federal do Vale do Sao Francisco	2009	2012 + Automatic renewal	Research	MNFAK	Botany and Chemistry	Avtalen knyttet til forsknings-samarbeid Øvstedal v/ Bergen Museum og Fossen v/ Kjemisk på planter og farmakologi
Brasil	Universidade Federal Fluminense	2008	2013	Research and Exchange of faculty, students and staff	Institutional	Earth Sciences and Climate Research	Avtalen er knyttet til Bjerknes senteret og forskningsgruppen på Past Climate Variability ledet av Trond Dokken
Brasil	Universidade Federal de Santa Catarina	2014	2019	General	Institutional	All	Generell universitet-til-universitet samarbeidsavtale. Bygger på studentutvekslingsavtaler fra 1999 og 2007
Brasil	Universidade Federal de Santa Catarina	2014	2019	Student Exchange	Institutional	All	Addendum til generell universitet-til-universitet samarbeidsavtale. Bygger på studentutvekslingsavtaler fra 1999 og 2007

Russia	Lomonosov Moscow State University	2014	2019	General	Institutional	All	Avtale signert av Rektor ifm møte i Moskva for de norske universitetene
Russia	University of Mines St.Petersburg	2014	2015 + Automatic renewal for 1 year	Research, Education and Teaching	Institutional	All	Avtale gjennom Det norske universitetssenteret i St.Petersburg
Russia	Kuban State Medical University	2010	2015	Research, Master and PhD education	MOF	Medicine, Health and Pathology	Fakultetsavtale. Kontaktpersoner dekan Nina Langeland og Ole D Lærum/Anne Chr Johannessen, Gades institutt
Russia	Saint Petersburg State University - Faculty of History	2009	2014 + automatic renewal	Student exchange	Institutional	Humanities	Addendum avtale student-utveksling til den generelle samarbeidsavtalen
Russia	Immanuel Kant State University	2007		Research, Teaching and Student Exchange	JURFAK	Law	Part of the EuroFaculty project for law faculties of the Council of Baltic Sea States. NB: the university was formerly called the Kaliningrad State University
Russia	Baikal Institute of Nature Management	2013	2018	Research	Institutional	Chemistry	Kontakt Svein Mjøs, Kjemisk institutt. Fornyelse av avtaler 2001-2006 og 2007-2012
Russia	Buryat State University	2013	2018	Research	Institutional	Chemistry	Kontakt Svein Mjøs, Kjemisk institutt. Fornyelse av avtaler 2001-2006 og 2007-2012

¹ Oversikten viser aktive samarbeidsavtaler som er inngått ved universitetet sentralt (Rektor) og som forvaltes av FA. I tillegg viser oversikten også en del avtaler som er inngått og forvaltet på fakulteter og institutter, og som FA har fått kopi av. Oversikten viser ikke rene studentutvekslingsavtaler som forvaltes av SA. Oversikt alle UiBs studentutvekslingsavtaler finnes på <http://www.uib.no/utdanning/48693/val-av-universitet>

India	Univeristy of Hyderabad	2014	2017	Research, Education, Training, Graduate, Student and Staff exchange	Institutional	All	Faglig koordinator Professor Matthias Kaiser på Senter for vitenskapsteori. Avtale (MoU) signert ifm statsbesøk Indias president
India	University of Hyderabad - School of Social Sciences	2014	2017	Research, Graduate Student and Academic Staff Exchange	Institutional	Humanities and Sciences, Social Sciences	Faglig koordinator Professor Matthias Kaiser på Senter for vitenskapsteori. Avtale (MoA) signert ifm statsbesøk Indias president
India	University of Kerala	2013	2018	Research, Graduate Student and Academic Staff Exchange	Department	Literature, Linguistics and Aesthetics (LLE)	Primært avtale for opptak av kvotestudenter, men også forskerutveksling aktuelt
India	Christian Medical College Vellore	2009	2014	Research, graduate and student exchange	Institutional	Faculty of Medicine and Dentistry	Generell samarbeidsavtale + Studentutvekslingsavtale inngått for medisinstudenter
India	Kumaun University Nainital, Uttarakhand	2009	2014	General	Institutional	Social Sciences	Faglig koordinator er professor Tor H Aase på institutt for geografi. Knyttet til NUFU og NOMA samarbeid
India	St Johns Research Institute, Bangalore	2007	Automatic renewal	Research and Graduate Exchange	Centre	International Health	Collaboration for promoting research into tuberculosis and vaccine development
India	Cohin University of Science and Technology; Nansen Environmental Research Centre, India	2010	2015	Research	Institutional	Natural Sciences	Avtaleparter på norsk side er UiB og Nansensenteret, Bergen. Videreføring av avtale mellom de fire partene som ble inngått første gang i 2003.

China	Tianjin TB Control Centre	2014	2019	Research, Master and PhD education	Department	International Health	Avtale inngått av Senter for internasjonal helse
China	East China Normal University	2013	2017	Research, Phd and Staff Exchange	Department	Comparative Politics	Institutt avtale
China	Nanjing University of the Arts	2013	2015	Master and PhD education	Institutional	Grieg Academy of Music	Generell MoU avtale + to Addendum avtaler om (1) kvotestudenter og (2) utvekslings
China	Beijing Foreign Studies University	2012	2017	General	Institutional	Norwegian Studies	Avtale opprettet for samarbeid med Department of Norwegian Studies/BFSU og Nordisk
China	Shandong University	2009	2014	Research and Graduate Exchange	Institutional	Biomedicine	Samarbeidsavtale signert av både UiB, med-odont fak, og biomedisin
China	Central South University, Hunan	2009	2014	Research and Graduate Exchange	Institutional	Natural Sciences	Faglig kontakt Olav Kvalheim, Kjemisk insitutt. Avtale inngått for opptak kvotestudenter
China	Tibet University, Lhasa	2011	2014	Research and Graduate Education	Institutional	All	Fellesavtale UiB, UiO, NTNU, UiTø gjennom Tibetnettverket. Videreføring av samarbeid og avtale med Tibet Univ fra 1994.
China	Institute of Tibetan Plateau	2012	2015	Master and PhD education, Research	Institutional	Natural Sciences	Fornytt avtale - tilknyttet UiBs deltakelse i Tibetnettverket
China	Yunnan Nationalities University	2014	2019	General	Institutional	Social Anthropology, Chinese Language	Fornyng av avtale 2001-2006+ 2007-2012
China	Fudan University, Shanghai	1998	Automatic renewal	General	Institutional	All	Addendum concerning Department of Anthroplogy

South Africa	University of Cape Town	2002		General, Student Exchange, Research	Institutional	All	
South Africa	University of Stellenbosch	2005		General, Student Exchange	Institutional	All	
South Africa	University of the Western Cape	2008	2013	General	Institutional	All	Renewal of agreement 2002-2007
South Africa	University of the Witwatersrand	2011	2014	Research, Student and Staff Exchange	Institutional	Archaeology	Samarbeidsavtalen er knyttet til prof Chris Henshilwood på arkeologi
Japan	University of Tokyo	2013		General	Institutional	All	Intensjonsavtale om samarbeid mellom UofTokyo og de 4 norske universitetene UiO, UiB, NTNU og UiTø
Japan	Hokkaido University	2013	2018	Research, Publication, Exchange of faculty and research fellows, Student exchange	Institutional	Earth Science, Geophysics, Biology, Polar, Marine and Climate + Japanese language and culture	Egentlig to avtaler: 1) Institusjonell avtale om akademisk samarbeid og 2) Avtale om studentutveksling
Japan	Hokkaido University of Education Sapporo	2008	Automatic renewal	Student exchange	Institutional	All	Continuation of the agreement on education and research exchange 2003-2008

BILATERALE STUDENTUTVEKSLINGSAVTALER (sentrale)

Brasil: Universidade Federal de Santa Catarina, Florianopolis

Russland: St. Petersburg State University

India: University of Hyderabad
Pondicherry University

Kina: Fudan University

Yunnan Nationalities University

Hong Kong Chinese University of Hong Kong

University of Hong Kong

Hong Kong Baptist University

Hong Kong University of Science and Technology

Sør Afrika: Stellenbosch University
University of Cape Town
University of the Western Cape
University of Witwatersrand

Japan: Akita International University
Doshisha University
Hakuoh University
Hokkaido University
Hokkaido University of Education
Josai International University
Keio University
Ritsumeikan University
Ritsumeikan Asia Pacific University
Tokai University
Waseda University

**MULTILATERAL PARTNERSKAPSAVTALER FOR FORSKNINGS- OG UTDANNINGSSAMARBEID
GJENNOM INTERNASJONALE NETTVERK OG ORGANISASJONER**

Worldwide Universities Network (WUN):

Blant annet: University of Cape Town, Zhejiang University, Chinese University of Hong Kong.
(Primært forsknings- og doktorgradssamarbeid og mobilitet av forskere og stipendiater.)

Nordic Centre in China:

Samarbeid med og lokalisering på Fudan University.

Nordic Centre in India:

Samarbeid med forskjellige indiske universiteter og institutter. Største og viktigste samarbeidet med University of Hyderabad.

Lokalt kontor i New Delhi.

Southern Africa-Nordic Centre (SANORD):

Samarbeid med blant annet 13 sør-afrikanske universiteter.

Lokalisering på University of the Western Cape.